

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Από την ύλη στα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση Προγραμμάτων Σπουδών και δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (MIS 5035542), εκπονήθηκαν εκ νέου ή επικαιροποιήθηκαν συνολικά 166 Προγράμματα Σπουδών (ΠΣ) για κάθε μάθημα και τάξη της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Εικόνα 1).

Γνωστικό Πεδίο	Νέα Προγράμματα Σπουδών	
	Προγράμματα Σπουδών που εκπονήθηκαν εκ νέου	Προγράμματα Σπουδών «Νέο Σχολείο» που έχουν επικαιροποιηθεί
Κοινωνικές Επιστήμες	27	12
Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία και Μαθηματικά	47	12
Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Πρώτη σχολική ηλικία	40	4
Τέχνες - Πολιτισμός	9	15
Σύνολο	123	43

Εικόνα 1: Τα 166 ΠΣ ανά γνωστικό πεδίο

Σύμφωνα με το βασικό κείμενο αρχών που έθεσε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) για την εκπόνηση των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, «Με την αναθεώρηση των Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΣ) επιδιώκεται ο αναπροσανατολισμός της σχολικής εκπαίδευσης με βάση τις επιστημονικές εξελίξεις και τις αναδυόμενες απαιτήσεις της κοινωνίας του μέλλοντος. Τα νέα ΠΣ έχουν ως αφετηρία τα μαθησιακά αποτελέσματα, δηλαδή όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζει ο/η μαθητής/τρια, να κατανοεί και να μπορεί να εφαρμόσει μετά την ολοκλήρωση κάθε μαθησιακής διαδικασίας. Η έμφαση μετακινείται από το γνωστικό αντικείμενο, τους/τις διδάσκοντες/ουσες και τη διδακτική διαδικασία προς τους/τις μαθητές/τριες και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα μάθησης: επιδιώκεται στην ουσία μια αντίστροφη πορεία σχεδιασμού, όπου η βάση σχεδιασμού είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα και όλες οι υπόλοιπες παράμετροι εξαρτώνται από τον καθορισμό αυτών.».

Ως εκ τούτου, το περιεχόμενο των ΠΣ σε κάθε γνωστικό αντικείμενο/μάθημα δεν οργανώνεται με βάση λίστες με την ύλη που πρέπει να διδάξει ο/η εκπαιδευτικός αλλά με βάση τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα (ΠΜΑ) τα οποία διατυπώνονται με ρήματα που δηλώνουν αξιολογήσιμες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες και αντιστοιχίζονται με ενδεικτικές δραστηριότητες οι οποίες συνεπικουρούν στην επίτευξή τους, όπως φαίνεται στο παρακάτω παράδειγμα για το ΠΣ Γλώσσας Α΄ Δημοτικού (Εικόνα 2).

Παράδειγμα – Γλώσσα Α' Δημοτικού: Η διδασκαλία δεν οργανώνεται με βάση τα σημεία στίξης αυτά καθαυτά (τελεία, ερωτηματικό, θαυμαστικό) ως διδακτέα ύλη αλλά αξιοποιώντας τις δραστηριότητες εκείνες που θα καταστήσουν ικανούς τους/τις μαθητές/μαθήτριες να τα αναγνωρίζουν και να τα αποδίδουν κατά την Ανάγνωση (Προσδοκώμενο Μαθησιακό Αποτέλεσμα).	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/τριες είναι σε θέση:	Ενδεικτικές δραστηριότητες
	να αναγνωρίζουν τα σημεία στίξης τελεία, ερωτηματικό, θαυμαστικό και να τα αποδίδουν κατά την ανάγνωση	- Κάθε δυάδα μαθητών ζωγραφίζει και κόβει τα σημεία στίξης που έχει διδαχθεί. Ο εκπαιδευτικός διαβάζει ένα παραμύθι με καλό επιτονισμό. Κάθε φορά που σταματά την ανάγνωση οι μαθητές σηκώνουν το κατάλληλο σημείο στίξης. - Μεγαλόφωνη ανάγνωση, με κατάλληλο επιτονισμό, διαλογικών κειμένων ή διαφόρων ειδών προτάσεων που δηλώνουν έκπληξη, απορία, θαυμασμό κ.λπ.

Εικόνα 2: Παράδειγμα επίτευξης ΠΜΑ μέσω ενδεικτικών δραστηριοτήτων

Περαιτέρω, επισημαίνεται η ανάγκη διατύπωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων κάθε ηλικιακής ομάδας με σαφήνεια και κατά τρόπο συνεχή από την προσχολική εκπαίδευση έως και τη Γ' Λυκείου (progression steps). Κατά αυτόν τον τρόπο διαμορφώνονται «τροχιές μάθησης» που εξασφαλίζουν μια ακόμη βασική αρχή των Προγραμμάτων Σπουδών, τη Συνοχή, δημιουργώντας λειτουργικές μεταβάσεις από τάξη σε τάξη και από βαθμίδα σε βαθμίδα. Στην Εικόνα 3 αποτυπώνεται ένα παράδειγμα τροχιάς μάθησης στα Μαθηματικά, για τη Θεματική Ενότητα «Μοτίβο-Συναρτήσεις» στο πλαίσιο του Θεματικού Πεδίου «Αριθμός-Άλγεβρα-Ανάλυση»: από την αναγνώριση μοτίβου, στην Α' Δημοτικού, έως τη μελέτη μοντέλων πληθυσμών που η μεταβολή τους περιγράφεται με εκθετικές συναρτήσεις, όπως τα κρούσματα COVID 19, στη Γ' Λυκείου.

Μοτίβο – Συναρτήσεις											
ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ											
Α' Δημ.	Β' Δημ.	Γ' Δημ.	Δ' Δημ.	Ε' Δημ.	Στ' Δημ.	Α' Γυμν.	Β' Γυμν.	Γ' Γυμν.	Α' Λυκ.	Β' Λυκ.	Γ' Λυκ.
Αναγνωρίζουν μοτίβα	Αναγνωρίζουν μεταβαλλόμενα μοτίβα	Αναγνωρίζουν απλά αριθμητικά μοτίβα	Αναγνωρίζουν πιο σύνθετα αριθμητικά μοτίβα	Επιλύουν προβλήματα αξιοποιώντας μοτίβα	Αναπαριστούν μοτίβα, γλωσσικά, συμβολικά, γεωμετρικά	Επιλύουν προβλήματα καθημερινής ζωής αξιοποιώντας γραμμικά μοτίβα	Αναγνωρίζουν σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής τα συμμεταβαλλόμενα μεγέθη	Επιλύουν προβλήματα καθημερινής ζωής αξιοποιώντας τετραγωνικές συναρτήσεις	Εξετάζουν αν μία αντιστοιχία είναι συνάρτηση και αναπαριστούν συναρτήσεις	Αναγνωρίζουν ιδιότητες συγκεκριμένων συναρτήσεων όπως οι τριγωνομετρικές και τις αξιοποιούν για να ερμηνεύσουν φαινόμενα όπως τα περιοδικά	Αναγνωρίζουν και μελετούν μοντέλα πληθυσμών που η μεταβολή τους περιγράφεται με εκθετικές συναρτήσεις όπως είναι τα κρούσματα Covid-19

Εικόνα 3: Παράδειγμα τροχιάς μάθησης στα Μαθηματικά

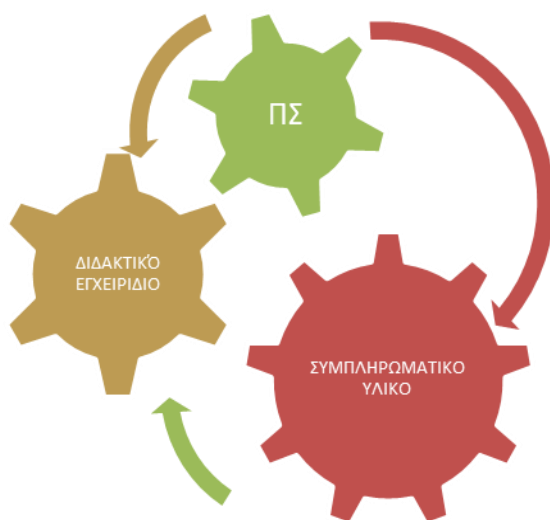
Ως εκ τούτου, με τα νέα ΠΣ επιδιώκεται μια **αλλαγή παραδείγματος** η οποία εστιάζει στη μετατόπιση από την ύλη στα ΠΜΑ και συνεπαγόμενα στη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που χαρακτηρίζεται από την ποικιλομορφία των μέσων και την ετερογένεια των ερεθισμάτων. Σε αυτό το περιβάλλον, το διδακτικό βιβλίο αποτελεί **ένα** από τα μέσα που μπορεί να αξιοποιήσει ο/η εκπαιδευτικός για την επίτευξη των ΠΜΑ που καθορίζει το εκάστοτε ΠΣ, χωρίς να αποτελεί το επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας.

Με το [άρθρο 85 του ν. 4823/2021](#), όπως ισχύει, καθιερώνεται η δυνατότητα επιλογής διδακτικού βιβλίου σε κάθε μάθημα που διδάσκεται στις σχολικές μονάδες της δημόσιας ή ιδιωτικής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ο θεσμός του πολλαπλού βιβλίου συνδέεται με τη συγγραφή νέων διδακτικών βιβλίων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 84 του ν. 4823/2021, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως με το άρθρο 121 του [ν. 4876/2021](#), «Διδακτικά βιβλία είναι όλα τα βιβλία, έντυπα ή ψηφιακά, τα οποία χρησιμοποιούνται από μαθητές και μαθήτριες των σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται από τα αντίστοιχα ωρολόγια προγράμματα και τα προγράμματα σπουδών. Στα διδακτικά βιβλία συγκαταλέγεται και κάθε άλλο συμπληρωματικό έντυπο ή ψηφιακό οπτικοακουστικό υλικό, το οποίο συνδέεται με αυτά ή αναφέρεται εντός αυτών και είναι αναγκαίο για την υποστήριξη της διδακτικής μαθησιακής διαδικασίας.

Ως εκ τούτου, η επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποτελούν την αφετηρία του σχεδιασμού των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, συντελείται στη βάση της αξιοποίησης του περιεχομένου όχι μόνο του βασικού εκπαιδευτικού υλικού (διδακτικά βιβλία) αλλά και του συμπληρωματικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή, το οποίο διασυνδέεται με αυτά και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος τους.

Διαμορφώνεται έτσι μια **δυναμική σχέση ροών πληροφορίας** μεταξύ των διδακτικών βιβλίων, των Προγραμμάτων Σπουδών αφενός και του συμπληρωματικού υλικού αφετέρου.

Τα διδακτικά βιβλία αποκτούν έναν νέο δυναμικό ρόλο. Στόχος δεν είναι να αποτελούν το επίκεντρο μιας κλειστής διδακτικής πράξης, αλλά να ορίζουν με τρόπο δυναμικό τις μαθησιακές διαδικασίες, να θέτουν κατευθύνσεις που καθιστούν το Πρόγραμμα Σπουδών ενεργό στην πράξη και να προτείνουν δραστηριότητες που αντλούν πόρους από το συμπληρωματικό ψηφιακό υλικό.

Βάσει των γενικών προδιαγραφών που έχουν τεθεί στην [Πρόσκληση](#) για τη συγγραφή διδακτικών βιβλίων, η επικοινωνία του διδακτικού βιβλίου με το **Πρόγραμμα Σπουδών** σε επίπεδο **Προσδοκώμενων Μαθησιακών Αποτελεσμάτων** μπορεί να επιτευχθεί με δύο τρόπους:

- Προοργανωτές – ρητές δηλώσεις των Προσδοκώμενων Μαθησιακών Αποτελεσμάτων συνολικά και ανά κεφάλαιο/ενότητα: προτάσσονται στην αρχή κεφαλαίου/ενότητας και αναφέρουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Πρόκειται για προτάσεις που προσδιορίζουν με ακρίβεια τις μετρήσιμες και επαληθεύσιμες γνώσεις και δεξιότητες τις

οποίες αναμένεται να εμφανίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες μετά το πέρας της μαθησιακής διαδικασίας. Ο προσδιορισμός αυτός βοηθά τους ίδιους να εντάξουν τη νοητική τους προσπάθεια σε ένα πλαίσιο διαδικασιών που οδηγεί στην κατάκτηση προσδιορισμένων γνώσεων και δεξιοτήτων. Διευκολύνει επιπλέον τους εκπαιδευτικούς στον σχεδιασμό ή την επιλογή των κατάλληλων εργασιών και δραστηριοτήτων.

- Αποτιμητές: παρατίθενται στο τέλος του κεφαλαίου/ενότητας ως σύντομες αναστοχαστικές διαδικασίες. Δίνουν στους μαθητές και στις μαθήτριες τη δυνατότητα αυτοαξιολόγησης και αποτίμησης της προόδου τους με σημείο αναφοράς τον έλεγχο επίτευξης των Προσδοκώμενων Μαθησιακών Αποτελεσμάτων.

Όπως προβλέπεται στην εν λόγω Πρόσκληση, η διασύνδεση του διδακτικού βιβλίου με το **συμπληρωματικό ψηφιακό υλικό** γίνεται σε δύο (2) επίπεδα: α) δίδεται η δυνατότητα διασύνδεσης του βιβλίου, τόσο στο σύνολό του (μακροεπίπεδο) όσο και κατά κεφάλαιο ή και κατά ενότητα (μικροεπίπεδο), με τα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα μέσω συνδέσμου σε μορφή αναγνώσιμη και γραμμωτού κώδικα γρήγορης απόκρισης (QR code στο τεύχος του βιβλίου και κατάλληλο εικονίδιο στην ψηφιακή μορφή του και τα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές) και β) δίδεται η δυνατότητα στοχευμένου εμπλουτισμού του ήδη πολυτροπικού περιεχομένου του βιβλίου με ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα, τα οποία αντιστοιχούν σε σημεία του κυρίως περιεχομένου ή των δραστηριοτήτων για τους μαθητές και τις μαθήτριες. Η διασύνδεση γίνεται μέσω συνδέσμου σε μορφή αναγνώσιμη και γραμμωτού κώδικα γρήγορης απόκρισης (QR code στο τεύχος του βιβλίου και κατάλληλο εικονίδιο στην ψηφιακή μορφή του και τα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές).

Το συμπληρωματικό ψηφιακό υλικό, με το οποίο διασυνδέεται το περιεχόμενο του διδακτικού βιβλίου μπορεί να περιλαμβάνει ιδίως: εικόνες, κείμενα, αρχεία ήχου, βίντεο, προσομοιώσεις, οπτικοποιήσεις, πειράματα, επιδείξεις, μοντέλα, γραφήματα, δυναμικές γραφικές αναπαραστάσεις, διερευνήσεις/μικροπειράματα, εκπαιδευτικά παιχνίδια, δραστηριότητες πρακτικής και εξάσκησης, τεστ αξιολόγησης, χάρτες, εννοιολογικούς χάρτες, 3D χάρτες, παρτιτούρες, έργα τέχνης, παρουσιάσεις, χρονογραμμές, αναμεταδόσεις - podcast/broadcast, τρισδιάστατες εικονικές περιηγήσεις (3D/Virtual Reality), περιηγήσεις, αντικείμενα ή εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας (Augmented Reality), ανοιχτές δραστηριότητες, εξερευνήσεις, εργαλεία, εφαρμογές λογισμικού, ιστοσελίδες, γλωσσάρια, οδηγούς, εγχειρίδια, λεξικά, ακολουθώντας σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους δημιουργίας, διαμοιρασμού και επαναχρησιμοποίησης μαθησιακών αντικειμένων.

Συγγραφή και αξιολόγηση διδακτικών βιβλίων

Συγγραφή των διδακτικών βιβλίων

Για τη συγγραφή των διδακτικών βιβλίων εκδόθηκε από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων η με αρ. πρωτ. 46978/ΓΔ4/25-04-2023 «Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής στη Διαδικασία Αξιολόγησης και Ένταξης Διδακτικών Βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων». Δικαίωμα συμμετοχής στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος είχαν:

Α) φυσικά πρόσωπα ή ενώσεις φυσικών προσώπων, συγγραφικές ομάδες, τα οποία διαθέτουν επιστημονική ή εκπαιδευτική εμπειρία συναφή με το γνωστικό αντικείμενο του υπό ένταξη διδακτικού βιβλίου και

Β) νομικά πρόσωπα και λοιπές νομικές οντότητες ή κοινοπραξίες ή ενώσεις νομικών προσώπων ή οντοτήτων, τα οποία ασκούν δραστηριότητες σχετικές ή συναφείς με την εκπαίδευση ή με τη συγγραφή και έκδοση βιβλίων.

Σημειώνεται ότι και στην περίπτωση που φυσικά πρόσωπα με οποιονδήποτε τρόπο συμβάλλονται/συμπράττουν με τα νομικά πρόσωπα και τις λοιπές νομικές οντότητες ή τις κοινοπραξίες ή ενώσεις τους, προκειμένου να συμμετάσχουν στη συγγραφή ή σύνταξη υπό ένταξη διδακτικού βιβλίου, χρειάζεται να διαθέτουν επιστημονική ή εκπαιδευτική εμπειρία συναφή με το γνωστικό αντικείμενο του υπό ένταξη διδακτικού βιβλίου.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων στο πλαίσιο της εν λόγω Πρόσκλησης, οι οποίες υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα, ελέγχθηκαν από αρμόδια Επιτροπή, η οποία ορίστηκε από το Δ.Σ. του ΙΕΠ, ως προς την ορθότητα και πληρότητά τους, σύμφωνα με τα απαιτούμενα από την Πρόσκληση δικαιολογητικά.

Σε συνέχεια της έγκρισης των αιτήσεων οι δικαιούχοι συγγραφής υπέβαλαν στο «Σύστημα Υποβολής Βιβλίων» (εφαρμογή την οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται το Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ») το ψηφιακό προεκτυπωτικό υλικό, τα ψηφιακά διδακτικά βιβλία με το συμπληρωματικό υλικό και τα μεταδεδομένα τους (έως της παρούσης έχουν υποβληθεί διδακτικά βιβλία που αφορούν την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, το Γυμνάσιο και την Α' Λυκείου, ενώ η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή διδακτικών βιβλίων για τη Β' και Γ' Λυκείου είναι η 3η/11/2025).

Αξιολόγηση των διδακτικών βιβλίων

Ακολουθώντας και σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία συγγραφής και αξιολόγησης των υποβληθέντων διδακτικών βιβλίων, η αξιολόγησή τους πραγματοποιείται από επιστημονικές επιτροπές, που συστήνονται ανά γνωστικό αντικείμενο, σε δύο (2) στάδια ελέγχου: α) πληρότητας, όπου απορρίπτονται όσες προτάσεις εμπεριέχουν πρόδηλα σφάλματα και ελλείψεις και β) ποιότητας, με κριτήρια που προσδιορίζονται με βάση προδιαγραφές και χαρακτηριστικά επιστημονικής και παιδαγωγικής καταλληλότητας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτίμηση ιδίως της επιστημονικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας του βιβλίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού, της ενθάρρυνσης της αυτενέργειας των μαθητών/τριών και της καλαισθησίας, καθώς και προδιαγραφές που σχετίζονται με τα τεχνικά χαρακτηριστικά των βιβλίων, όπως διαστάσεις, εικαστικό υλικό και παράμετροι τυποποίησης.

Για τη δημιουργία Μητρώου Αξιολογητών διδακτικών βιβλίων του ΙΕΠ, με σκοπό τη συγκρότηση επιστημονικών επιτροπών και τον ορισμό εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση διδακτικών βιβλίων εκδόθηκε από το ΙΕΠ καταρχάς η με αρ. πρωτ. 5002/21-06-2024 Πρόσκληση. Οι επιστημονικές επιτροπές ορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο τετραμελείς και σε αυτές περιλαμβάνεται τεχνικός εμπειρογνώμονας, ο οποίος στερείται αποφασιστικής ψήφου. Σε κάθε επιτροπή συμμετέχει τουλάχιστον ένας εν ενεργεία εκπαιδευτικός αυξημένων προσόντων και γνώσεων στο επιστημονικό και παιδαγωγικό αντικείμενο του μαθήματος/γνωστικού αντικειμένου, για το οποίο η επιτροπή συγκροτείται. Οι τεχνικοί εμπειρογνώμονες προβαίνουν σε έλεγχο συμμόρφωσης ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά που αφορούν στην εκτύπωση ή την ψηφιακή μορφή των παραδοτέων

βιβλίων, καθώς και του συμπληρωματικού ψηφιακού υλικού που συνδέεται με αυτά. Τις επιτροπές συνεπικουρούν επιπλέον εμπειρογνώμονες για τεχνικά θέματα χωρίς να είναι μέλη των επιτροπών. Ειδικότερα, ως προς τον τεχνικό έλεγχο του υλικού ψηφιακών μακετών και του προεκτυπωτικού υλικού των βιβλίων οι επιστημονικές επιτροπές υποστηρίζονται από επικουρικούς εμπειρογνώμονες (γραφίστες), οι οποίοι εντάσσονται στο Μητρώο και επιλέγονται βάσει προϋποθέσεων που τίθενται στην Πρόσκληση.

Το αντικείμενο εργασιών των μελών των επιστημονικών επιτροπών αξιολόγησης διδακτικών βιβλίων, συμπεριλαμβανομένων των επικουρικών εμπειρογνομόνων, είναι η αξιολόγηση των υποβληθέντων βιβλίων με βάση τις γενικές προδιαγραφές, τις τεχνικές προδιαγραφές και χαρακτηριστικά, τα κριτήρια αξιολόγησης ποιότητας, καθώς και τις ειδικές προδιαγραφές που ορίζονται στην υπό στοιχείο 46978/ΓΔ4/25-04-2023 Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων (Μ.Δ.Β.) και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων (Ψ.Β.Δ.Β.).

Για να αξιολογηθεί θετικά και να ενταχθεί ένα διδακτικό βιβλίο στο Μ.Δ.Β. και στην Ψ.Β.Δ.Β., πρέπει να αποτιμηθεί η ποιότητά του με βάση τους ακόλουθους βασικούς άξονες, όπως αυτοί προσδιορίζονται και εξειδικεύονται στην Πρόσκληση για τη συγγραφή διδακτικών βιβλίων:

α. Επιστημονική εγκυρότητα: Το περιεχόμενο του διδακτικού βιβλίου συμβαδίζει με τις εξελίξεις της σχετικής επιστήμης. Η επιστημονική γνώση μετασχηματίζεται με επαρκή και κατάλληλο τρόπο σε σχολική.

β. Παιδαγωγική και διδακτική εγκυρότητα: Ανταποκρίνεται στη γνωστική ετοιμότητα των μαθητών, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες σε σχέση με την ηλικία τους, με άξονα τη συμπερίληψη όλων, καθώς και στις βασικές αρχές της διδακτικής του κάθε γνωστικού αντικειμένου.

γ. Αυτενέργεια μαθητών: Ενθαρρύνει την εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και μεταγνωστικών ικανοτήτων.

δ. Καλαισθησία: Είναι ελκυστικό, παρέχει πολλαπλά ερεθίσματα και ενισχύει τα κίνητρα για μάθηση.

ε. Γενικές και ειδικές προδιαγραφές.

Για την υλοποίηση της αξιολόγησης, τα μέλη των επιστημονικών επιτροπών συμπεριλαμβανομένων των εμπειρογνομόνων, αποκτούν πρόσβαση στο υλικό, που έχει υποβληθεί από τους δικαιούχους συγγραφής στο Σύστημα Υποβολής Βιβλίων.

Κάθε βιβλίο που πληροί σωρευτικά τις τεθείσες γενικές και ειδικές προδιαγραφές και τα τεθέντα χαρακτηριστικά και κριτήρια αξιολόγησης ποιότητας, γενικά και ειδικά, προτείνεται προς ένταξη στο Μ.Δ.Β. και στην Ψ.Β.Δ.Β. Για τον σκοπό αυτό με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης κάθε βιβλίου, η επιστημονική επιτροπή συντάσσει Πρακτικό, με το οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την ένταξη ή μη του βιβλίου στο Μ.Δ.Β. και την Ψ.Β.Δ.Β. Το ως άνω Πρακτικό της επιστημονικής επιτροπής αξιολόγησης εγκρίνεται από το Δ.Σ. του ΙΕΠ. Με βάση την απόφαση έγκρισης του πρακτικού αξιολόγησης και αφού υπογραφούν συμφωνητικά μεταξύ του ΥΠΑΙΘΑ, του ΙΕΠ, του Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και των δικαιούχων, το ΙΕΠ εισηγείται την ένταξη του βιβλίου στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων (Μ.Δ.Β.) και την Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων (Ψ.Β.Δ.Β.) και εκδίδεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετική απόφαση.

Η Επιλογή των διδακτικών βιβλίων

Σύμφωνα με το [άρθρο 85 του ν. 4823/2021](#), όπως ισχύει, η επιλογή των διδακτικών βιβλίων, που χρησιμοποιούνται από την κάθε σχολική μονάδα πραγματοποιείται από τους/τις εκπαιδευτικούς που διδάσκουν τα αντίστοιχα μαθήματα σε αυτή. Η επιλογή των διδακτικών βιβλίων πραγματοποιείται μεταξύ των εγκεκριμένων διδακτικών βιβλίων που εντάσσονται στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων του άρθρου 84 του ν. 4823/2021, όπως ισχύει, εφόσον αυτά είναι περισσότερα του ενός για το συγκεκριμένο μάθημα. Σε περίπτωση που υπάρχει αδυναμία επιλογής από τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν το αντίστοιχο μάθημα, η επιλογή γίνεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων ή σε περίπτωση αδυναμίας λήψης απόφασης ή μη επιλογής, η επιλογή πραγματοποιείται από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας. Ο Διευθυντής ή ο Προϊστάμενος της σχολικής μονάδας καταχωρίζει άμεσα τις αποφάσεις επιλογής διδακτικού βιβλίου σε πληροφοριακό σύστημα, το οποίο δημιουργείται και λειτουργεί με ευθύνη του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ). Τα διδακτικά βιβλία που επιλέγονται από το σύνολο των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τυπώνονται και διανέμονται σε αυτές από το Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 3966/2011 (Α' 118).

Περαιτέρω και στο πλαίσιο της θεσμοθέτησης του πολλαπλού βιβλίου, κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί όλων των τύπων σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δύνανται να χρησιμοποιούν, παράλληλα με το διδακτικό βιβλίο που έχει διανεμηθεί στην οικεία σχολική μονάδα, το σύνολο των διδακτικών βιβλίων του αντίστοιχου μαθήματος σε ψηφιακή μορφή και των ψηφιακών αντικειμένων τα οποία είναι αναρτημένα και διαθέσιμα στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων του άρθρου 84 του ν. 4823/2021.

Σημειώνεται ότι μέχρι την ολοκλήρωση της δημιουργίας και τη θέση σε πλήρη λειτουργία του Μητρώου Διδακτικών Βιβλίων (Μ.Δ.Β.) και της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης Διδακτικών Βιβλίων (Ψ.Β.Δ.Β) του άρθρου 84 του ν. 4823/2021, οι σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων της δημόσιας και ιδιωτικής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τα ήδη εγκεκριμένα προς χρήση από αυτές διδακτικά βιβλία.

Αφετηρία για συζήτηση...

Κακογιάννης, Α.-Α. & Μπούρα, Β. (2023), «[Πολλαπλό βιβλίο και σχολική ιστορία: Αποτελεί το πολλαπλό βιβλίο ουσιαστική αλλαγή στη διδασκαλία της;](#)», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση* (75), σσ. 42-55.

Κανέλλας, Γ. (2019), [Πολιτικές και διαδικασίες παραγωγής σχολικών εγχειριδίων στην Ελλάδα \(1996-2009\)](#), Διδακτορική Διατριβή, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.

Μαυρογιώργος, Γ. (2024), [Το πολλαπλό βιβλίο και η αντίπαλη πρόταση Μπρεχτ](#) (alfavita.gr, 10/11/2024).

ΠΟΕΒ (2024), [Πολλαπλό βιβλίο ή ένα και καλό βιβλίο](#) (Ανακοίνωση της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εκδοτών Βιβλιοχαρτοπωλών) (alfavita.gr, 18/12/2024).

Σπύρου, Σ. & Σοφός, Α. (2024), «[Η ψηφιακή μετάβαση των σχολικών εγχειριδίων. Δυνατότητες και προοπτικές](#)», 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο: Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό.

Τσούλιας, Ν. (2023), «[Ήταν Δεκέμβριος του 2021](#)» (esos.gr, 19/01/2023).

Sikorová, Z (2004), [The Textbook Selection in Primary and Secondary Schools](#)

Περισσότερα για το θεσμικό πλαίσιο του πολλαπλού βιβλίου μπορείτε να βρείτε:
<https://www.iep.edu.gr/thesmiko-plaisio/>